

bruisen — binden — boeien

Cultuurhuizen [Lansingerland](#)

Inhoud

Hoofdstuk 1: Definitie van cultuurhuis

Hoofdstuk 2: Onze visie op cultuurhuizen in Lansingerland

Hoofdstuk 3: Een cultuurhuis in elk dorp

Hoofdstuk 4: Mogelijke en wenselijke locaties

Hoofdstuk 5: Conclusie

Hoofdstuk 6: Planning en financieel kader

Cultuurhuizen in Lansingerland

Broedplaats, huiskamer en trekpleister

Inleiding

Wat is een cultuurhuis? Een plek waar het maken van kunst en cultuur centraal staat. Huiskamers van het dorp waar kunst, cultuur en horeca elkaar ontmoeten en versterken. Met als resultaat een creatief en verrassend aanbod op het gebied van kunst en cultuur in Lansingerland. Dat is wat we willen bereiken met cultuurhuizen in Lansingerland.

Het collegeprogramma Delen, Durven, Doen (pagina 13) duidt de ambitie van dit college als het gaat om voorzieningen in Lansingerland. Naast het bieden van een basisstructuur wil het college op zoek naar mogelijkheden om het verenigingsleven op peil te houden en nieuw elan te geven. De Cultuurnota Bruisen, Binden, Boeien (T17.00998) concretiseert deze ambitie voor wat betreft cultuur in Lansingerland. We introduceren in de Cultuurnota de cultuurhuizen als onderdeel van Lansingerland Bruist! (pagina 24). In deze notitie werken wij uit hoe wij de ontwikkeling naar cultuurhuizen in Lansingerland zien. Deze notitie sluit daarmee aan op de discussies die college en raad voeren over het optimaal benutten van ons gemeentelijk vastgoed.

In de drie kernen van Lansingerland zien we de afgelopen jaren ontwikkelingen die vragen naar verlevendiging in de dorpen. Een cultuurhuis speelt daarop in.

Alliantie Behoud 't Web zet zich in Bleiswijk in om in 't Web verschillende activiteiten en organisaties te verenigen. De Alliantie 'Cultuurhuis Bergschenhoek' heeft als doel in een cultuurhuis alle verenigingen bij elkaar te brengen. De Rooms Katholieke kerk aan de Noordeindseweg in Berkel en Rodenrijs komt met ideeën voor het multifunctioneel gebruik van hun ruimtes. Gedachten leven om het gemeentehuis in Bergschenhoek veel meer in te zetten als huis van de gemeente. Scholen komen met plannen voor het opzetten van een Avondacademie in hun gebouwen.

In het BOB-traject dat de gemeenteraad heeft georganiseerd ter voorbereiding op de Cultuurnota is duidelijk naar voren gekomen dat onze inwoners plekken missen waar 'makers' bij elkaar kunnen komen: jong en oud, schilderen, zingen, fotograferen, drama, muziek spelen etc. Er blijkt behoefte aan plekken voor ontmoeting en reuring. Plekken waar iets gebeurt. Denk

hierbij aan een verzamelgebouw, cultuurfabriek of een - klein - theater, bioscoop of filmhuis. Tegelijkertijd ziet men dat de samenwerking tussen verenigingen en instellingen kan verbeteren.

Wij willen aan deze behoefte invulling geven door in elk dorp van Lansingerland toe te werken naar een cultuurhuis. Deze notitie geeft antwoord op de volgende vragen:

- Wat is een cultuurhuis? (hoofdstuk 1)
- Wat willen wij met cultuurhuizen in Lansingerland bereiken? (hoofdstuk 2)
- Hoe positioneren we een cultuurhuis in elk dorp? (hoofdstuk 3)
- Welke locaties zijn mogelijk en wenselijk? (hoofdstuk 4)
- Wat is onze conclusie? (hoofdstuk 5)
- Wat is de planning en het financieel kader? (hoofdstuk 6)

1 Definitie van cultuurhuis

De provincie Overijssel is in 2000 als eerste gestart met een cultuurhuis. Al snel volgde daarna meer cultuurhuizen in Nederland. De invulling van het begrip cultuurhuis is verschillend. In dit hoofdstuk schetsen we een aantal definities voor het begrip cultuurhuis en we sluiten af met onze definitie voor het cultuurhuis.

De provincie Utrecht geeft een handzame omschrijving van het begrip cultuurhuis in haar Handreiking voor het opzetten van een Cultuurhuis:.

In een cultuurhuis wonen **meerdere samenwerkingspartners** onder **één dak**. Samen ontwikkelen ze **nieuwe ideeën**, daarbij gebruik makend van **elkaars sterke punten**. Het resultaat: een **creatief, verrassend aanbod** voor het publiek in een vaak **modern en sfeervol gebouw**.

Ook Krimpen aan de Lek heeft een cultuurhuis. Zij beschrijven hun missie als volgt:

Het Cultuurhuis brengt mensen en organisaties bij elkaar. **Verbinden en samenwerken**: twee sleutelwoorden waar het Cultuurhuis voor staat. Het Cultuurhuis biedt activiteiten voor **jong en oud** en dit zoveel mogelijk in samenwerking met verenigingen, scholen, ondernemers en winkeliers uit Krimpen aan de Lek en daarbuiten (de hele gemeente Krimpenerwaard beschouwen wij als ons werkgebied). De activiteiten in het Cultuurhuis vallen in de categorieën 'Cultureel', 'Creatief', 'Educatief' en 'Informatief'. Geconcentreerd onder één dak, laagdrempelig met een gezamenlijke programmering van activiteiten **onder één beheer en één aansturing**. Met het doel een **bruisende ontmoetingsplaats** te realiseren in het nieuwe dorpshart van Krimpen aan de Lek.

Deze omschrijvingen geven een wenkend perspectief voor Lansingerland:

Ons idee is dat door samenwerking in één gebouw nieuwe ideeën ontstaan en een mooi aanbod tot stand komt. Dat aanbod in een cultuurhuis kan zich richten op verschillende vormen van samenwerking met verschillende typen samenwerkingspartners: educatie, cultuur, recreatie, gemeente, buurt en/of commercieel.

Sinds de introductie van cultuurhuizen in Nederland in 2000 in Overijssel zijn her en der verschillende cultuurhuizen ontstaan. Naast de bovengenoemde voorbeelden uit Utrecht en Krimpen aan de Lek, is er bijvoorbeeld Cultura in Ede, de Garensponnerij in Gouda en Cultuurhuis De Klinker in Alphen aan den Rijn.

2 Onze visie op cultuurhuizen in Lansingerland

Wij merken dat de tijd rijp is om te ontwikkelen naar drie cultuurhuizen in Lansingerland: elke dorp een eigen cultuurhuis dat aansluit op de mogelijkheden voor samenwerking in die kern. Want een cultuurhuis start met het zoeken van samenwerkingspartners die samen perspectief zien. Vanuit deze samenwerking werken we stap voor stap naar de cultuurhuizen toe.

Wat we willen bereiken is dat we niet alleen ons voorzieningenniveau willen behouden, maar (belevings)waarde willen toevoegen voor onze dorpen. We denken dat allianties tussen verenigingen en tussen mensen leiden tot wederzijdse inspiratie, verrassing en vernieuwing, tot bloei van relaties en talent. We willen cultuureducatie en cultuurparticipatie stimuleren, voor jong en oud, draagkrachtig en minder draagkrachtig. Een verrassend compleet avondje uit in eigen gemeente willen we kunnen faciliteren aan onze inwoners. Met een laagdrempelig, aansprekend aanbod op het gebied van cultuur, recreatie en educatie. Als dat lukt met commerciële inbreng, bijvoorbeeld in de vorm van horeca of commercieel beheer van het cultuurhuis.

Met deze visie sluiten wij niet alleen aan op de visie in de Cultuurnota, maar ook op die uit het beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022 (T16.13619). Hierin staat het versterken van veerkracht in onze samenleving centraal. Enerzijds dragen cultuurhuizen bij aan het stimuleren van intergenerationele contacten en het voorkomen van eenzaamheid. Anderzijds bieden cultuurhuizen podia aan voor (jonge) talenten en sluit dit aan bij het beleidsaccent Pubers in de spotlight.

Wij spreken van een cultuurhuis in Lansingerland als er minimaal 3 verenigingen op het gebied van cultuur, educatie en/of recreatie samenwerken in één gebouw. Het liefst werken we naar een cultuurhuis toe vanuit een alliantie uit de samenleving: alleen met initiatief vanuit en draagvlak in de samenleving komt een cultuurhuis van de grond. De participatie van een bibliotheekfunctie in onze cultuurhuizen is gewenst, maar geen harde eis. Evenmin stellen we als voorwaarde dat er in elk cultuurhuis plek moet zijn voor film en (grote) theater voorstellingen. Dat dit niet nodig is, blijkt uit de opbrengst van het BOB-traject van de cultuurnota: onze inwoners vinden het geen probleem om voor grotere publiekstrekken en bioscoopfilms naar onze buurgemeenten Zoetermeer, Rotterdam, Den Haag of Delft uit te wijken.

In de totstandkoming van de cultuurhuizen in Lansingerland zien wij de rol van de gemeente als regisserend, enthousiasmerend en faciliterend. We geven zichtbaar ruimte aan de plannen en ideeën die vanuit de samenleving komen. Tegelijkertijd regisseren we het proces naar het resultaat van de drie cultuurhuizen. Daar waar de samenwerking een duwtje in de rug nodig heeft, brengen wij partijen bij elkaar. We helpen partijen in hun kracht te komen en we trachten verenigingen, partijen en allianties enthousiast te krijgen voor samenwerking in een cultuurhuis. Vooral in de ontwikkelfase hebben we behoefte aan een kwartiermaker. Als de cultuurhuizen eenmaal draaien kunnen we als gemeente naar de rol van partner, medeverantwoordelijk voor het brandend houden van het vlammetje op het gebied van samenwerking.

GEMEENTE Lansingerland

Mist u bepaalde culturele voorzieningen in Lansingerland?
Wat zou er meer mogen zijn?

theater maar betere Visie
meer in houdelijk ook
open dagen.
Senioren middag.
X Breder gebruik kerken/Strada
X Film huis - met vrijwilligers
X Buitentheater/dje! Amgspak

Wat is uw leeftijd? 62

In welke kern woont u? BH

3 Een cultuurhuis in elke kern

We werken toe naar een cultuurhuis in elk dorp dat aansluit op de mogelijkheden en (potentiële) samenwerkingspartners. Dit leidt tot de volgende positionering van de drie cultuurhuizen.

Profiel Bleiswijk

Een culturele huiskamer met een intiem theater c.q. filmhuis. Met bibliotheek, podium en horecamogelijkheid. Programmering voor jong en oud. Tussenstation van jonge talenten in samenwerking met scholen. In Bleiswijk zien wij een zelfstandig cultuurhuis ontstaan waar ruimte is voor theater/film en voor makers van kunst en cultuur.

Dit profiel cultuurhuis heeft de volgende faciliteiten nodig:

Oefenruimtes, atelier met noorderlicht, filmdoek, ruimte voor bibliotheekfuncties, ruimte voor bar, podium, grote zaal met circa 100 stoelen. Toegankelijk voor minder validen en voldoende parkeergelegenheid.

Mogelijke samenwerkingspartners:

We willen graag aansluiten bij Alliantie Behoud 't Web. De alliantie werkt samen met de volgende partners: Bibliotheek Oostland, het Jazzcombo, Crescendo en de Teken- en Schilderclub Bleiswijk.

Profiel Bergschenhoek

Een broedplaats voor makers, samenwerking en co-creatie tussen amateur kunstenaars, ontmoeting, ruimte voor nieuwe initiatieven en verenigingen voor muziek, dans, zang, theater en beeldende kunst. Kleine uitvoeringen. Het zwaartepunt ligt op het maken van kunst en

cultuur, waardoor het cultuurhuis in Bergschenhoek een aantrekkende werking heeft voor de 'makers' uit Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs.

Dit profiel cultuurhuis heeft de volgende faciliteiten nodig:

Oefenruimtes, gedeeld gebruik van ateliers met noorderlicht, koffiebar, gedeelde foyer. Toegankelijk voor minder validen.

Mogelijke samenwerkingspartners:

We willen graag aansluiten bij de Alliantie 'Culturele innovatie' onder andere met het straattheater Bergschenhoek en Alliantie 'Cultuurhuis Bergschenhoek'. Hierin participeren de volgende samenwerkingspartners: Concordia, Jay's Place, Stichting Jeugd en Jongerenwerk, bso Zus en Zo, de Bergsche en Berkelse Schilderclub, het koor Aan de oever van de Rotte en het koor Charles Vermeer.

Profiel Berkel en Rodenrijs

Trekpleister voor cultuur, vrije tijd en recreatie, met veel ruimte voor commerciële inbreng. Aantrekkende werking voor heel Lansingerland door aantrekkelijke programmering, waar landelijk bekende artiesten welkom zijn. Tussenstation van jong talent, in samenwerking met scholen. Aanbod afgestemd op alle inkomensgroepen van Lansingerland. Liefst gepositioneerd aan de oostkant van het centrum van Berkel en Rodenrijs zodat het cultuurhuis aantrekkende werking heeft voor Bergschenhoek en Bleiswijk. Het zwaartepunt van dit cultuurhuis ligt op theater en film. Dit cultuurhuis werkt samen met het cultuurhuis in Bergschenhoek, waar juist het zwaartepunt ligt op het maken van kunst en cultuur.

Dit profiel cultuurhuis heeft de volgende faciliteiten nodig:

Aansprekende horeca, verbinding met lokale ondernemers, bibliotheekfunctie A vestiging, filmdoek, groter podium met ca. 200- 250 stoelen. Multifunctioneel gebruik van ruimtes, ook commercieel. Toegankelijk voor minder validen en ruime parkeergelegenheid.

Mogelijke samenwerkingspartners:

De centrumontwikkeling Berkel biedt kansen om zowel de juiste locatie te kiezen als op zoek te gaan naar geschikte samenwerkingspartners. Bibliotheek Oostland is een van de belangrijkste partners.

4. Mogelijke en wenselijke locaties

In onderstaande matrix per dorp zijn de mogelijke locaties afgezet tegen de gewenste faciliteiten. Deze matrices zijn behulpzaam bij de uiteindelijke locatiekeuzes.

Legenda bij de matrices:

Ja = al aanwezig

Mogelijk = niet aanwezig, wel mogelijk (na minimale verbouwing)

Nee = niet aanwezig, niet mogelijk

Bleiswijk

	<i>Oefen- ruimtes</i>	<i>Atelier</i>	<i>Film- doek</i>	<i>Bibliotheek- functie</i>	<i>Bar</i>	<i>Podium</i>	<i>Grote zaal ca. 100 stoelen</i>	<i>Toegan- kelijk</i>	<i>Parkeer- gelegenheid</i>
't Web	Ja	Ja	Ja	Mogelijk	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
De Snip	Ja	Nee	Nee	Ja	Mogelijk	Nee	Nee	Mogelijk	Ja
Sporthal Rijneveen	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja
De Leeuwerik	Ja	Nee	Mogelijk	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Kerkgebouwen	Ja	Nee	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja/Nee	Ja	Ja	Ja

Bergschenhoek

	<i>Oefen-ruimtes</i>	<i>Atelier</i>	<i>Koffiebar</i>	<i>Filmdoek</i>	<i>Gedeelde foyer</i>	<i>Toegankelijk</i>
Het Spectrum	Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk
Polderhuis	Ja	Ja	Mogelijk	Nee	Nee	Nee
Berghonk	Ja	Nee	Ja	Mogelijk	Ja	Ja
Gemeentehuis	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Kerkgebouwen	Ja	Nee	Ja	Mogelijk	Ja	Ja

Berkel en Rodenrijs

	<i>Horeca</i>	<i>Lokale ondernemers</i>	<i>Bibliotheek-functie A vestiging</i>	<i>Film-doek</i>	<i>Podium ca. 200-250 stoelen</i>	<i>Multifunctioneel gebruik ruimtes</i>	<i>Toegankelijk</i>	<i>Ruime parkeer-gelegenheid</i>
Voormalig jumbogebouw incl. beneden	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja
Locatie Rehoboth	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
RK Kerk	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Hergerborch-locatie	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja
Locatie 't Vierkantje	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Nee	Mogelijk	Mogelijk	Nee
Andere kerk-gebouwen	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	ja	Ja/nee

5 Conclusie

Vanuit onze visie op cultuurhuizen in Lansingerland, de positionering van de drie cultuurhuizen in onze dorpen en bovenstaand afwegingskader, werken wij toe naar de volgende meest kansrijke locaties:

- Bleiswijk: 't Web, omdat 't Web de beschikking heeft over de meeste gewenste faciliteiten, de bibliotheek ook in 't Web kan worden gevestigd en er voldoende draagvlak is vanuit de samenleving om 't Web te behouden voor Bleiswijk.
- Bergschenhoek: Het Spectrum, omdat deze locatie over de meeste gewenste faciliteiten beschikt en voor deze locatie draagvlak is vanuit de verschillende verenigingen.
- Berkel en Rodenrijs: Meest kansrijk is een locatie aan de oostzijde van het centrum. Hier zijn verschillende scenario's mogelijk: het voormalig jumbogebouw inclusief beneden, de locaties Rehoboth of Hergerborch. De definitieve locatiekeuze bepalen we in het traject centrumontwikkeling Berkel.

6 Planning en financieel kader

Zoals uit de positionering en afweging voor locaties blijkt, zijn de cultuurhuizen en Bleiswijk en Bergschenhoek eerder gerealiseerd dan die in Berkel en Rodenrijs. We richten ons op de volgende planning:

- Opening cultuurhuis Bleiswijk: september 2017
- Opening cultuurhuis Bergschenhoek: oktober 2017
- Opening cultuurhuis Berkel en Rodenrijs: uiterlijk 2022

Wat betreft de financiën werken wij vanuit de volgende kaders:

- Voor bijdragen in investeringen in de gebouwen zal waar nodig financiële ruimte gemaakt moeten worden in de gemeentelijke begroting.
 - Voor 't Web stelt het college voor om het gebouw over te dragen (met terugleverplicht) om niet aan de Bibliotheek. Hiervoor zal de boekwaarde afgeschreven moeten worden, maar kan het negatieve exploitatieresultaat uit de begroting van de gemeente.
 - Voor Het Spectrum wordt ingestoken op een versterking van het aantal huurders waaruit de investeringen gedekt kunnen worden. Tevens kan het Polderhuis dan verkocht worden. Na uitwerking van de plannen zal dit voorstel ter goedkeuring worden aangeboden.
 - De ontwikkeling van een cultuurhuis in Berkel en Rodenrijs is nog niet zo ver dat hier financiële richting aan gegeven kan worden.
- Voor bijdragen in de programmering hebben we € 100k gereserveerd in de cultuurnota en € 85k voor een kwartiermaker. De gemeenteraad overweegt in de kadernotadiscussie of deze bedragen beschikbaar komen.

